

VLAAMSCHE SOCIALISTISCHE ARBEIDSGEMEENSCHAP, groep van socialisten, die o.l.v. Jef van Extergem in december 1916 uit de Belgische Werkliedenpartij waren getreden, omdat de partij volgens hen hun flamingantisme niet wilde begrijpen.

Gedurende de Eerste Wereldoorlog gaf ze een blad uit, getiteld *De Socialistische Vlaming* (z. aldaar), dat van 27 januari tot 9 juni 1917 om de veertien dagen te Antwerpen verscheen. Daar was ook de groep gevestigd. De Vlaamsche Socialistische Arbeidsgemeenschap verklaarde zich socialist en nationalist tegelijkertijd. Volgens haar moest een socialist ook een nationalist zijn, omdat hij zich steeds moest richten naar de onderdrukten, in welke vorm ook ze onderdrukt zijn. Als oplossing voor de Vlaamse problematiek volgde ze - althans zo verklaarde ze - het principe van de Tweede Internationale, namelijk het zelfbeschikkingsrecht van alle volkeren. Concreet stelde ze een federatieve organisatie van België voor, met autonomie voor Vlaanderen en Wallonië. De groep erkende de Raad van Vlaanderen als een politiek gezaghebbend orgaan in Vlaanderen en vond in de Duitse hulp aan de Vlaamse activisten niets oneerbaars. De Vlaamsche Socialistische Arbeidsgemeenschap verdween na het verschijnen van het laatste nummer van *De Socialistische Vlaming* (juni 1917) als groep van het politiek toneel. Meer nationalistisch dan socialistisch, was ze een typische crisisbeweging.

LITERATUUR : M. Liebman, *Origine et signification idéologique de la Scission Communiste dans le POB* (doctoraats-thesis Univ. Libre de Bruxelles, 1963); - M. Claeys-van Haegendoren, *De Antwerpse Socialistische Federatie van 1914 tot 1921. De evolutie van haar positie in verhouding tot de BWP*, in *Res Publica*, jg. 9 (1967, p. 29-85); - A. Bijmens, *De oorsprong van de Kommunistische Partij in België 1917-1921* (licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1969); - L. Reyntjens, *De eerste „kommunistische” groepen in Vlaanderen en Brussel en de stichting van de Kommunistische Partij van België (1917-1921). Hun houding tegenover het Belgisch socialisme en tegenover de Vlaamse kwestie* (licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1971).

LEO REYNTJENS